

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 4 prill 2016
Nr. ref.: RK912/16

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI116/15

Parashtrues

Arbenita Ahmeti

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 151/2015, të 19 majit 2015

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga znj. Arbenita Ahmeti nga Prishtina (në tekstin e mëtejme: parashtruesja e kërkesës), e përfaqësuar nga avokati Xhevat Bici nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesja e kërkesës e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës (Rev. nr. 151/2015), të 19 majit 2015.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të kontestuar të Gjykatës Supreme të Kosovës. Parashtruesja e kërkesës konsideron se në procedurat në gjykatat e rregullta janë shkelur të drejtat e saj, të garantuara me nenet 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, në nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe në rregullin 29 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 16 shtator 2015, parashtruesja e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 14 tetor 2015, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Robert Carolan gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Arta Rama-Hajrizi dhe Bekim Sejdiu.
7. Më 21 tetor 2015, Gjykata kërkoi nga parashtruesja e kërkesës të dorëzojë autorizimin me të cilin e autorizon avokatin Xhevat Bici që ta përfaqësojë atë dhe e njoftoi Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.
8. Më 29 tetor 2015, parashtruesja e kërkesës e dorëzoi autorizimin e nënshkruar.
9. Më 10 shkurt 2016, pas shqyrtimit të raportit të gjyqtarit raportues Kolegji shqyrtues i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë, papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Në një datë të pacaktuar, parashtruesja e kërkesës parashtrroi në Gjykatën Themelore në Prishtinë - Dega në Lipjan (në tekstin e mëtejme: Gjykata Themelore) kërkesëpadi për ndarjen e pasurisë së arritur në martesë.
11. Më 28 shkurt 2014, Gjykata Themelore me Aktgjykimin (C. nr. 339/2012) e aprovoi pjesërisht kërkesëpadinë e parashtrueses së kërkesës dhe në dispozitiv vendosi si në vijim:

"I. APROVOHET kërkesëpadia e paditëses Arbenita Ahmeti nga Prishtina, si e BAZUAR dhe [fëmija i mitur] i besohet për ruajtje, përkujdesje dhe edukim nënës-paditëses Arbenita Ahmeti, nga Prishtina, deri në ndryshimin e rrethanave në bazë të të cilave është vendosur me këtë aktgjykim.

II. CAKTOHET kontakti i fëmiut të mitur me babain-të paditurin Xh. P., nga fshati Sllovi, dy herë në muaj dhe atë çdo të enjte të dytë dhe të katërt duke filluar nga ora 13,00-15,00, dhe ditën e dytë gjatë festave fetare dhe zyrtare si dhe gjatë ditëlindjes së fëmiut po në të njëjtën kohë. Në rast të pamundësisë të mbajtjeve të kontakteve sipas orarit të lartcekur, i njëjti kontakt mund të realizohet ndryshe nga ajo siç është caktuar më lart në atë mënyrë që ky kontakt të realizohet gjatë kohës sa i padituri gjendet në Kosovë. Kontakti realizohet në Qendrën për Punë Sociale në Prishtinë, Njësia Kodra e Trimave dhe nën mbikëqyrjen e kësaj qendre.

III. APROVOHET kërkesëpadia e precizuar e paditëses Arbenita Ahmeti dhe DETYROHET i padituri Xh. P., nga fshati Sllovi, tani me vendqëndrim në Gjermani, që në emër të alimentacionit [për fëmijën e mitur] të paguajë shumën prej 200 €, në muaj duke filluar nga data e gjyqimit 28.02.2014 e derisa të ekzistojnë kushtet ligjore për një gjë të tillë, dhe atë më së voni deri më datën, 05 të muajit në vijim.

IV. REFUZOHET pjesa e kërkesëpadisë së paditëses Arbenita Ahmeti, me të cilën ka kërkuar që në emër të ushqimit, i padituri të detyrohet t'ia paguajë shumën prej 100.€, në muaj, si e pabazuar, për shkak të heqjes dorë të paditëses nga kjo pjesë e kërkesëpadisë.

V/a APROVOHET pjesërisht kërkesëpadia e precizuar e paditëses dhe DETYROHET i padituri Xh. P. që paditëses Arbenita Ahmeti, në emër të gjësendeve personale të cilat i ka pasur në pronësi të veten me rastin e krijimit të bashkësisë faktike martesore dhe të cilat i kanë shërbyer për përdorim personal e të cilat kanë mbetur tek i padituri me rastin e shkëputjes së kësaj bashkësie faktike martesore, në emër të tyre t'ia kompensojë kundërvlerën në të holla në shumë prej 7858.90.€, me kamatë ligjore duke filluar nga data e parashtrimit të padisë 09.06.2011 e deri te pagesa definitive si dhe t'ia kompensojë shpenzimet e procedurës kontestimore në shumë prej 1660. € të gjitha këto në afat prej 15 ditë nga dita e dorëzimit të aktgjyqimit, nën kërcënimin e përmbarimit të dhunshëm.

V/b REFUZOHET pjesa tjetër e kërkesëpadisë së precizuar e paditëses me të cilën ka kërkuar që i padituri, Xh. P., në emër të gjësendeve personale për të cilat e njëjta me rastin e krijimit të bashkësisë faktike i ka pasur në pronësi dhe të cilat i kanë shërbyer për përdorim personal ku këto sende kanë mbetur tek familja e të paditurit me rastin e shkëputjes së kësaj bashkësie, t'ia kompensojë kundërvlerën e tyre dhe atë mbi shumën e gjykuar në shumë prej 29.093.10.€, si e pabazuar".

12. Parashtruesja e kërkesës parashtrroi ankesë kundër pikave IV dhe V/b të dispozitivit të Aktgjyqimit (C. nr. 339/2012) të Gjykatës Themelore, me propozim që aktgjykimi të ndryshohet në pjesët e kontestuara dhe kërkesëpadia të aprovohet në tërësi, ose e njëjta të anulohet dhe lënda të kthehet për rigjykim.

13. I padituri Xh. P. parashtroi ankesë kundër pikave I, II, III dhe V/a të dispozitivit të Aktgjykimit (C. nr. 339/2012) të Gjykatës Themelore, me propozim që të anulohet aktgjykimi në ato pjesë dhe lënda të kthehet për rigjykim, apo të ndryshohet në mënyrë që kërkesëpadia e paditëses të refuzohet në dispozitiv nën pikat I, II, III dhe V/a në tërësi dhe dispozitivi i aktgjykimit të vërtetohet në pikat IV dhe V/b.
14. Më 3 shkurt 2015, Gjykata e Apelit e Kosovës me Aktgjykimin (Ac. nr. 1980/2014) i refuzoi ankesat e parashtruara nga parashtruesja e kërkesës (paditësja) dhe nga i padituri Xh. P. si të pabazuara, dhe vërtetoi Aktgjykimin (C. nr. 339/2012) e Gjykatës Themelore me një arsyetim të detajuar të secilit pretendim ankimor.
15. Parashtruesja parashtroi kërkesë për revizion kundër pikës V/b të dispozitivit të Aktgjykimit me të cilin i është refuzuar kërkesëpadia në lidhje me gjësendet personale, me propozim që të ndryshohet pjesa e kontestuar e aktgjykimit në mënyrë që kërkesëpadia e paditëses të aprovohet për shumën 29,093.10 €.
16. Më 19 maj 2015, Gjykata Supreme e Kosovës në Prishtinë (Aktgjykimi Rev. nr. 151/2015), e refuzoi si të pabazuar kërkesën për revizion dhe vërtetoi Aktgjykimin (Ac. nr. 1980/2014) e Gjykatës së Apelit të Kosovës me arsyetim të detajuar:

“... Gjykata Supreme e Kosovës, arsyetimin e aktgjykimeve të gjykatave të instancës më të ulët e ka pranuar si të drejtë dhe të ligjshëm, meqë gjykata e shkallës së parë për të vërtetuar gjendjen faktike ka angazhuar ekspertin R. R. i cili mendimin e tij e ka bazuar në bazë të provave materiale, dëshmitë e dëshmitarëve, vizitat familjare te paditësja dhe i padituri, ka bërë identifikimin e gjësendeve, ka hulumtuar tregun lidhur me çmimet, pastaj në bazë të gjitha të dhënave ka konstatuar se vlera e gjësendeve të llogaritura arrin shumën prej 11.227 €. Gjykata Supreme e Kosovës shqyrtoi pretendimin e paditëses lidhur me ekspertizën e Sh. B, por e njëjta nuk pat ndikim për të vendosur ndryshe, ngase paditësja nuk e ka kundërshtuar ekspertizën e ekspertit R. R. e as që ka kërkuar ekspertizë tjetër, andaj edhe pretendimi i revizionit se e drejta materiale është zbatuar në mënyrë të gabuar, kjo Gjykatë e vlerësoi si të pabazuar...”

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

17. Parashtruesja e kërkesës pretendon se në procedurat në gjykatat e rregullta janë shkelur nenet 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës.
18. Parashtruesja e kërkesës pretendon se *“... Është shkelur neni 46 dhe 54 i Kushtetutës, pra, iu është mohuar e drejta në pasuri personale Arbenita Ahmeti, ndërsa [për fëmijën e mitur] mohohet e drejta në ushqim, prej datës së ndarjes së prindërve nuk iu është pranuar e drejta në ushqim prej kur i takon por vetëm prej ditës së vendosjes”*.
19. Parashtruesja, po ashtu, kërkon: *“... të vlerësohet ligjshmëria e aktgjykimeve pasi iu ka shkelur e drejta e pasurisë personale e cila ka qenë pasuri vetëm e*

paditëses, sepse një pjesë është çejzi i saj, stolitë e arit si dhe gardëroba, e këto trajtohen pasuri e veçantë e paditëses. Gjykatat nuk kanë vlerësuar kurrë aktgjykimet e paditëses për lartësinë e vlerës, eksperti është caktuar nga gjykata, ndërsa nuk është marrë për bazë ekspertiza e mëhershme, ekspertiza nuk është kërkuar nga paditësja, por gjykata e ka caktuar vetë. Për ushqimin nuk është caktuar prej ditës kur ka qenë i detyruar të paguajë ushqimin baba, por është vendosur prej ditës kur ka vendosur Gjykata, pra është dëmtuar për vite ...”.

Pranueshmëria e kërkesës

20. Gjykata shqyrton nëse parashtruesja e kërkesës i ka përmbushur kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.

21. Gjykata i referohet nenit 48 të Ligjit, i cili parasheh:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj”.

22. Për më tepër, Gjykata rikujton rregullin 36 (2) (b) dhe d) të Rregullores së punës, i cili përcakton:

“(2) Gjykata do të deklarojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

...

(b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese.

d) kur parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

23. Parashtruesja e kërkesës në thelb pretendon se gjendja faktike lidhur me vlerën e pasurisë është përcaktuar në bazë të gjetjeve të një eksperti të angazhuar nga gjykata, dhe se gjykatat e rregullta nuk kanë marrë parasysh ekspertizën në bazë të së cilës parashtruesja e ka parashtruar padinë, me ç’rast janë shkelur nenet 46 dhe 54 të Kushtetutës në procedurë në gjykatat e rregullta, për shkak të aplikimit të gabuar të së drejtës materiale dhe procedurale.

24. Gjykata vëren se parashtruesja e kërkesës i ka parashtruar këto pretendime edhe në procedurën sipas kërkesës për revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës. Gjykata Supreme e Kosovës ka dhënë shpjegim të detajuar lidhur me mënyrën se si gjykata kishte vërtetuar gjendjen faktike.

25. Parashtruesja e kërkesës tani për herë të parë në procedurën në Gjykatën Kushtetuese pretendon se me vendimet e gjykatave të rregullta “... [fëmijës së mitur] i mohohet e drejta në ushqim, prej datës së ndarjes së prindërve nuk iu është pranuar e drejta në ushqim prej kur i takon por vetëm prej ditës së

vendosjes". Këto pretendime nuk kanë qenë më parë objekt i kontestit në procedurë në gjykatat e rregullta.

26. Siç u përmend më lart, Gjykata vëren se pretendimet e paraqitura nga parashtruesja e kërkesës janë në kundërshtim me dokumentacionin e dorëzuar nga ajo në Gjykatë.
27. Gjykata vëren se gjatë procedurës, me propozim të parashtrueses së kërkesës, Gjykata e Apelit i aprovoi parashtrueses Masën e përkohshme, me të cilën *"i padituri është i detyruar që në emër të alimentacionit [për fëmijën e mitur] të paguajë shumën nga 100 € në muaj, si dhe për paditësen Arbenita Ahmeti të paguajë shumën nga 60 € për muaj, pas përfundimit të procedurës me një vendim përfundimtar..."*.
28. Parashtruesja e kërkesës në thelb konteston mënyrën se si është vërtetuar gjendja faktike, të cilën e kanë arsyetuar gjykatat e rregullta në tri shkallë. Megjithatë, ky përfundim u arrit nga gjykatat e rregullta, pas shqyrtimit të hollësishëm të të gjitha argumenteve të paraqitura nga parashtruesja e kërkesës.
29. Parashtrueses së kërkesës i është dhënë mundësia që në faza të ndryshme të asaj procedure të paraqesë argumente dhe dëshmi, që i konsideronte relevante për rastin e saj. Të njëjtën kohë, ajo ka pasur mundësi të kontestonte në mënyrë efektive argumentet dhe provat e paraqitura nga pala kundërshtare dhe të kontestojë interpretimin e ligjit, si të interpretuar gabimisht, në Gjykatën Komunale, Gjykatën e Apelit dhe Gjykatën Supreme të Kosovës në procedurë të rregullt gjyqësore.
30. Gjykata konsideron se të gjitha argumentet e parashtrueses së kërkesës, që ishin të rëndësishme për zgjidhjen e kontestit, janë dëgjuar siç duhet dhe se ato janë shqyrtuar si duhet nga gjykatat, se arsyet materiale dhe ligjore për vendimin që ajo e konteston janë parashtruar hollësisht, dhe se, në pajtim me këtë, procedurat në gjykatat e rregullta, të shikuara në tërësi, ishin të drejta (Shih Rastin *Bogusława KNIAT kundër Polonisë* Vendim i GJEDNJ-së për papranueshmërinë e kërkesës nr. 71731/01 të 11 dhjetorit 2001).
31. Gjykata më tej thekson që nuk është detyrë e saj, sipas Kushtetutës, të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt në lidhje me vendimet që merren nga gjykatat e rregullta. Është roli i gjykatave të rregullta që të interpretojnë dhe të zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (Shih Rastin *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, Nr. 30544/96, GJEDNJ, Aktgjykimi i 21 janarit 1999, shih gjithashtu Rastin nr. KI70/11, parashtrues të kërkesës: *Faik Hima, Magbule Hima dhe Besart Hima*, Aktvendim për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011)
32. Edhe pse parashtruesja e kërkesës pretendon se të drejtat e saj janë shkelur me vërtetimin e gabuar të fakteve dhe zbatimin e gabuar të ligjit nga gjykatat e rregullta, ajo nuk ka treguar se si vendimet e lartpërmendura kanë shkelur të drejtat e saj kushtetuese.
33. Parashtruesja e kërkesës nuk ka dëshmuar se procedurat përkatëse kanë qenë në ndonjë mënyrë të padrejta apo arbitrare (Shih *mutatis mutandis*, *Shub*

kundër Lituanisë, Vendim i GJEDNJ-së për pranueshmërinë e kërkesës nr. 17064/06, të 30 qershorit 2009).

34. Gjykata konsideron se nuk janë përmbushur kushtet e pranueshmërisë. Parashtruesja e kërkesës nuk ka arritur të paraqesë dhe të mbështesë pretendimet se me vendimin e kontestuar i janë shkelur të drejtat dhe liritë kushtetuese.
35. Prandaj, kërkesa është qartazi e pabazuar në baza kushtetuese dhe duhet të deklarohet e papranueshme, në pajtim me rregullin 36 (2) (b) dhe d) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese e Kosovës, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenet 20 dhe 48 të Ligjit dhe me rregullat 36 (1) b) dhe d) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 10 shkurt 2015, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T' UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20. 4 të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Robert Carolan

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi

